

REDACȚIA

Deak Ferencz-utca nrul 20

ABONAMENTUL

pe an 20 cor.

pe jumătate an .. 10 "

pe 1 lună 2 "

Zile de Duminică pe an 4

coroane.

Pentru România și America

10 coroane.

Pentru România și străinătate

umeri de zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Deak Ferencz-utca nrul 20.

INSERTIUNILE

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 bani
de fiecare publicațiune.Manuscripte nu se
inapoiază.

Telefon oraș și comitat 502.

O prietenie ș'o dușmănie.

(R.) Prietenia ar fi să se facă între Unguri și Cehi, prin urmare și între Unguri și celelalte popoare slave din statul ungar, căci lucrurile așa s'au pornit: Cehii să inițieze o apropiere între Unguri și cel puțin Slavii de sud (Sârbi și Croați), dupăce Lengyel Zoltán a pus la cale înfrățirea cu Sârbii dela Belgrad.

Ce s'o alege din prietenia asta, vom vedea. Cert este însă, că între Italienii dela Fiume și între Croați dușmănia e la culme și după toate semnele va izbucni un conflict și între Italienii fiumani și între Ungurii noștri.

Iată de ce. Coaliția maghiară, încă pe vremea când nu prea spera să ajungă la putere, a solicitat prietenia Croaților opozanți. Căută în felul acesta să presioneze asupra Vienei. Că partidele croate, a căror prietenie o dorea, sunt mai radicale de cum erau Croații naționali (guvernamentali), la asta coaliția nu se gândea. Are însă prilejul s'o simtă acum!

Socoliștii, cari au provocat tulburările dela Fiume, nu sunt adică altceva decât o alianță a Slavilor dela Sud și Nord, și n'au alt scop mai apropiat decât întărirea slavismului, întrând în programul lor și lupta pentru incorporarea la Croația a Fiumei și Dalmației, — ceea ce nu știm cum ar putea Polónyi s-o explice ca o întărire a maghiarismului!

E, la tot cazul, în contra autonomiei Fiumei. Asta e și cauza pentru care Italienii dela Fiume au primit nu tocmai amabil pe socoliștii întorși dela congres.

«La voce del popolo», organul autonomiștilor italieni din Fiume, nici nu întrelasă a scoate în evidență pe d'oparte politica agresivă a Croaților, pe de altă parte ciudata purtare a Ungurilor întovărășiți cu dușmanii autonomiei fiumane. Zanella, deputatul italian al Fiumei, se știe, face parte din partidul constituțional, pe când Croații aliați cu coaliția au combătut și combat ca Fiume să trimită deputat la Budapesta, ci ea să aibă reprezentant în dieta dela Agram.

De altminteri nici prietenia ceho-maghiară nu stă te miri pe ce baze sănătoase, ci însuși «Pozor», organ al Cehilor radicali, scrie:

«Timp mai nepotrivit pentru încheierea acestei alianțe nici n'ar fi putut să se aleagă, ca tocmai cel de acum, când în urma tratativelor pentru transacțiunea austro-ungară interesele austriace o să ajungă în conflict cu cele ungare. Cuprinși de romanticism politic, domnii dela Praga nu observă că, regretabil, de astă-dată interesele noastre cu cele austriace sunt comune și potrivnice celor ungare, iar în transacția ce este a se încheia, cămașa austriacă ni-e mai aproape de cât haina ungurească. Domnii dela Praga sunt așa de naivi, că tocmai când se pregătește contra Ungurilor cel mai violent

război economic, încep să poarte la inimă cămașa ungurească și nu se gândesc că în cuotă Ungurii an de an au jefuit milioane dela noi. Chiar lăsând la o parte soarta Slavilor din Ungaria, ș'atunci noi Cehii n'avem altă cale, de cât o luptă în contra Ungurilor? În asemeni împrejurări a vorbi despre apropierea ceho-maghiară este curată imposibilitate».

Atunci de ce se mai frământă atâta presa maghiară? Prin ficțiuni vrea să impună? Prin alianțe imposibile vor kossuthiștii să se întărească? Dar în momentul când s'ar realiza numai o parte a programului socolist, asupra neamului unguresc s'ar putea trage clopotul. Intre coaliție și socoliști nu este comun nimic altceva, de cât aversiunea față de Viena! În viața politică a popoarelor însă nu legăturile de aversiune, ci interesele comune de pace și progres cultural au decis. Vrând să așeze pe alte principii viața de stat a țării, coaliția riscă a se face de ris.

Apponyi jubilează. Insoțit de câți-va secretari de stat și corifei ai coaliției, Sâmbătă contele Apponyi a fost la Jászberény, unde l-au primit cu mare alaiu. Ministrul de culte și-a serbat jubileul de 25 de când acest oraș l-a ales neinterupt deputat. A ținut, se înțelege, un mare discurs, laudând pe alegători, și nișel și pe sine. A vorbit și despre situația politică, spunând că a făcut jertfă întrând în guvern, că ministerul este de tranziție, să nu aștepte deci multe dela el, că se va retrage îndată ce va realiza reforma electorală (nu a spus nici când se va retrage, nici cum va fi sufragiul universal?), s'a ocupat de pesimiștii (în frunte cu Mocsáry) căror li-e teamă că partidul 48-ist se va abate dela calea de până acum, îndulcindu-se la putere, precum a răspuns, destul de violent, și celor-ce «cârtesc dela întuneric». La urmă s'a dat un mare banchet și seara contele s'a întors la Budapesta. Iar lucrurile rămân cum au fost, cu toate articolele ditirambice ale presei coaliționiste și droaia adreselor de felicitare ce a primit din toate părțile.

Lui Jókay admiratorii sei turiști din Budapesta i-au ridicat și inaugurat Sâmbătă un bust, pe Svábhegy. Vorbirea de inaugurare a rostit-o, foarte cald, literatul Ábrányi. S'au depus numeroase coroane, între ele și a d-nei Gross Bela, care n'a luat de-altfel parte la serbare.

La Cluj s'a inaugurat Sâmbătă noul teatru, cu pompă mare. A luat parte și Justh, presidentul Dietei, cu o delegație, în care vedem figurând numele dlui deputat naționalist Dr. N. Șerban... Cum a ajuns d-sa pe acolo?!

În presa maghiară deputatul italian Zanella publică lungi comunicate și caută a dovedi că nu Italienii din Fiume, ci Croații socoliști sosiți acolo dela congresul dela Agram sunt cei cari au provocat vandalismele, ei poartă întreaga răspundere, ei fac politică de duplicitate!

Mizerii din Sibiu.

De o lungă vreme ne ispitesc mereu afaceri publice din viața din Sibiu spre a ne ocupa cu ele și a le ventila în public, totdeauna am găsit însă rezoane superioare cari ne impuneau tăcere.

Afară de aceasta, mărturisim sincer, că niciodată nu ne-am prea știut însufleți pentru stările și oamenii de acolo, cari, ne aducem aminte, tocmai pe vremea când noi în Arad duceam mai desnădăjduiți greul luptei, ne învinuiam pe noi și laudau și dădeau dreptate sistemului împotriva căruia noi luptam. Azi au ajuns să-i sugrumă pe dinșii acest sistem — vorbim de sistemul stăpânirii bisericești din Sibiu — cu toate acestea nu se găsește în Sibiu destulă forță morală — spre a opune o rezistență pe față, ci se face apel tot la noi, mai de multe ori pe căi anonime, să venim să biciuim imoralitatea ce s'a înstăpânit în viața din Sibiu pe toată linia.

Nu ne-am schimbat nici de astădată atitudinea observată pân'aci față de treburile așa zicând caznice ale Sibiienilor, dacă ne permitem totuși a ne ocupa acum de afaceri de acolo, este pentru că vedem deja o primejdie generală în moravurile ajunse la modă, durere, în supremele corporațiuni ale bisericii noastre ortodoxe. Se petrec în Sibiu lucruri cari genează susceptibilitatea oricărui om de bun simț, și cari acum de o lungă bucată de vreme sunt obiectul oprobriului general în public, dar în Sibiu nimeni nu se simte alterat. Este un secret public despre care se vorbește la orice răspântie, că la conzistorul metropolitan din Sibiu se referează și se iscălesc sentințe de către un om, despre care s'a constatat un lucru nu mai mic, decât că și-a băgat mâna în lada cu bani publici. Totuși acest om judecă în numele moralei, împarte dreptate și pedepsește în supremul for disciplinar al bisericii noastre. Aceasta nu mai e o afacere sibiiană, nu e afacere a consistorului metropolitan, nu o privim nici măcar din punctul de vedere personal al capului bisericii pe care-l caracterizează în primul rând toleranța culpabilă față de demnul său funcționar, ci este o afacere privind reputația bisericii ortodoxe, care da, ne impoartă și de care am fost și suntem totdeauna geloși.

Regretăm din tot sufletul nostru stările nenorocite, pe cari vai, bine le cunoaștem din jalnicul trecut de pie memorie a sistemului ce a stăpânit peste 1/4 de veac la noi, totuși nu ne putem ascunde satisfacția ce o avem când vedem, că urmările ne-au dat tot nouă dreptate și în Sibiu și justifică pe deplin lupta și armele desnădăjduite la cari a trebuit să recurgem noi pentru a strivi acel sistem. Adevărat că în mijlocul nostru nu a fost nici un Măneguț, care în suprema-i desnădejde, chiar cu prețul de a da o spărtură autonomiei noastre și-a căutat dreptatea sa, dar de

integritatea zidurilor autonomiei bisericii noastre, nouă nu Măneguț, ci însuși capul bisericii, cel ce este chemat în primul rând să le apere, ne este responsabil. Atacul îndreptat de Bánffy împotriva autonomiei noastre bisericesti, va trebui să se discute în viitorul congres și respingându-l cu toată energia, trebuie căutat cine l-a introdus pe Bánffy în teritoriul autonomiei noastre: Măneguț ori poate chiar... conzistorul metropolitan cu păcatele sale.

Noi nu voim să ne facem judecători în chestia Măneguț, totuși am fi curioși să știm, ce păcate grozave a putut să săvârșească, Măneguț pentru care a provocat asupra-și cea mai grea osândă: escomunicarea din biserică (!) atunci când în sinul acelorași corporații bisericesti este așa de elastică concepțiunea despre moralitate încât sunt iertați și tolerați chiar în funcțiuni înalte oameni acuzați cu deturnare de bani publici.

Asupra acestor lucruri am dori să ne clarifice organul bisericesc din Sibiu.

Știri dela Expoziție.

Reducere de 50% pe căile ferate, în vederea Expoziției. Direcțiunea căilor ferate aduce la cunoștința generală că, cu ocaziunea serbărilor ce vor avea loc la Expoziția generală din București în zilele de 26—30 August (8—12 Septembrie) și 10/23 Septembrie a. c. se vor elibera în zilele de 24—26 August 6—8 Septembrie și 8/21—10/23 Septembrie a. c. bilete cu prețul întreg dela stațiunile liniei Ramadani-Giurgiu-Jilava pentru Filaret; iar dela toate celelalte stațiuni pentru București gara de Nord.

Sosirea dlui Leo Claretie. Se anunță pentru zilele acestea sosirea în București a dlui Leo Claretie, președintele comitetului organizator al pavilionului francez dela Expoziție.

Pentru acest prilej se vor lansa invitațiuni, chemând populația bucureșteană la marea primire, ce se va face dlui Leo Claretie.

Sosirea bucovinenilor. Pe tot parcursul dela Burdujeni până la Ploești, trenurile cari aduc pe frații Bucovineni au fost întâmpinate pe la stațiuni și salutate cu mare entuziasm. S'au rostit discursuri, s'au intonat cântece naționale.

La Ploești. Vineri la orele zece au sosit în gara Ploești cele 2 trenuri, cu 1700 de bucovineni. Deși la gară nu li s'ă făcut o primire oficială, totuși ei au fost întâmpinați de mulțimea de cetățeni ploeșteni cu strigătele de «Trăiască bucovinenii!»

Bucovinenii au răspuns cu «Trăiască România!»

Di Gheorghe Boieru, comerciant, român transilvănean, a ținut o scurtă dar calduroasă cuvântare, urând bun venit fraților de dincolo.

Domnul Doboș, președintele societății academice «Dacia», mulțumește pentru caldă salutare.

După jumătate ceas, cele două trenuri se pun în mișcare în mijlocul strigătelor entuziaste de: «Trăiască Bucovina», «Trăiască România».

În București. Peronul gării, împrejurimile sunt ocupate de un imens public. Societăți cu steaguri, muzici militare, coruri.

E un entuziasm de nedescris.

Capitala e splendid pavoazată și mișcarea pe calea Victoriei e asemuitoare cu ziua de 10 Mai.

După ce oaspeții s'au coborât din vagoane și s'au făcut prezentările, dl *Al. Ciurcu*, locțiitor de primar al Capitalei, rosti următoarea cuvântare, cu voce caldă și puternică:

Iubiți frați Bucovineni,

Frați Români din patria lui Ștefan cel Mare!

În numele Capitalei Regatului Român, scump vouă, scump tuturilor Românilor, ori de unde ar fi, vă zic: «Bine ați venit în mijlocul nostru!».

Capitala Țării Românești, vă primește cu brațele deschise, cu dragoste frățescă, cu iubire caldă.

Ați venit să vă împărtășiți la serbarea neamului și prezența voastră la noi formează apoteoza acestei serbări, sărbătoarea sărbărilor.

În pepturile tuturilor Românilor inimile bat azi mai cu putere și par'că văd pe frunțile lor o aureolă.

Dar voui fi scurt la vorbă, că nu prin cuvinte se pot rosti simțirile svăpăiate ce clocotesc azi în noi.

Să mi dați voie ca să dau curs acestor simțiminte — cari sunt ale neamului întreg — într'un chip cum nu s'au manifestat încă pentru alți oaspeți, să mi dați voie ca aici în fața tuturilor, să îmbrățișăm în dragoste frățescă, pe președintele vostru!

Și zicând acestea dl Ciurcu se sărută de două ori cu președintele pe când mulțimea aclamă cu entuziasm, iar muzica militară intona «Deșteaptă-te Române!».

A răspuns dl Filaret Doboș, președintele soc. «Dacia».

După ce s'au rostit apoi mai multe discursuri s'a format un impunător cortegiu având în frunte și la mijloc două orchestre militare.

Pe tot parcursul, numerosul public care staționa pe trotuare a salutat cu căldură pe oaspeții a căror ținută demnă și serioasă au impresionat tuturor.

Sosirea ardelenilor. În întâmpinarea bănațenilor au plecat la Vărciorova prefectul Costescu, colonelul Kivu, președintele Ligei, foarte mulți membrii, profesori, avocați, etc.

Și s'a făcut o primire grandioasă. A salutat pe frați într'un discurs înflăcărat diaconul Răiculescu din Severin. A mai vorbit institutorul Bungeanu, iar din partea fraților bănațeni dr. C. Dobrin, avocat și președintele Reuniunii de muzică din Lugoj.

Corul din Oradea-Mare a cântat apoi «Deșteaptă-te române».

Insuflețirea a fost la culme.

T. Severin, 25 August. Nepomenită primire li s'a făcut corurilor din Banat și Crișana.

Mii și mii de persoane așteptau trenul special care a fost primit cu puternice strigăte de: «Trăiască!» și cu agitări de batiste și pălării.

Muzica militară a cântat «Deșteaptă-te Române».

A vorbit primarul Constantinescu și Paulian președintele soc. «Doina».

A răspuns dr. Dobrin.

Cu vaporul au sosit 250 coriști din Beiuș Oravița, Ticvani, Coștei și Ciacova. Le urează bun venit primarul. Răspunde preotul Corcea din Coștei. E o manifestație națională de nedescris.

Se joacă hora Unirei la care iau parte și ofițerii. *Craiova*, 25 August. Dela ora 9 seara orașul e în sărbătoare. Valuri de oameni pornesc la gară unde se așteaptă trecerea bănațenilor. Au fost pe peron circa 8000 oameni. Corurile societăților «Filarmonica» și «Flora» împreună cu cel dela Madona Dudu, muzica regim. 26 Rovine așteaptă în haine de sărbătoare corurile și vizitatorii bănațeni.

La sosirea ultimului tren ajutorul de primar Perețianu urează bănațenilor bun venit, spunând că Craiova este locul plecării marelui Mihai care a strâns cel dintâi pe Români la olaltă.

Acum, uniți prin sentimente sub domnia urege viteaz, sărbătorim 40 ani de progres și noi primim și primim cu drag la sânul și în mijlocul nostru pe frații de sub alte stăpâniri.

Subprefectul Leoveanu în numele prefectului salută cu drag sosirea bănațenilor.

Preotul Elefirie Petrescu urează de asemenea bun venit oaspeților. Colonelul Marcu din partea Ligei sfârșește spunând: Acum un an am fost la voi și v'am strâns mâna, azi veniți în mijlocul nostru și v'am primim cu drag și vă zicem: fii

SINAIA.

Sinaia e podoaba României. O admiră însă nu numai Românii, ci și străinii: Englezul rece, Francezul pretențios, d'opotrivă!

Nu e de cât firesc, ca atât Românii din Țară cât și cei de peste hotare, ba mai ales aceștia, să aibă dorul s'o vadă. Nici nu trece, pela Brașov, spre București nimeni dintre noi, fără a se opri o zi două la Sinaia.

Cine se plimbă însă numai dela gară până la Castelul Peleş și cel mult pe Bulevard ori în jurul sfintei mănăstiri, deși vede lucruri admirabile și își poate desfătă ochii asupra unei priveliști din cele mai frumoase, nu a văzut de cât un colțisor al Sinaii. Cel mai interesant, fără îndoială, dar nu cel mai larg și mai frumos. Trebuie să urcăm la munte, pe potecile bine întreținute, pela chioșcurile și punctele de escurzie de unde ni se deschid perspective dumnezești.

Excursiuni de acestea reclamă însă și timp și cheltuială mare dacă nu le știm rostul.

Un folos mare ni-a făcut deci dl *Al. G. Gălățescu*, funcționar superior al Eforiei Spitalelor Civile din România (proprietară a unei părți mari a Sinaii) dându-ne o călăuză, intitulată «*Sinaia și împrejurimile*»...

Cartea aceasta, foarte frumos tipărită (I. V. Socecu, București) este cu atât mai de preț, cu cât nu înșiră pur și simplu date seci, ci ne dă piese literare, perle ale literaturii române (din peana poetei regină Carmen Sylva), apoi pagini din istorie (din cea mai interesantă epocă a vieții Munteniei), studii geografice conștiințioase, toate privitoare la Sinaia și împrejurimi.

Incepe cu sfaturi pentru călători, arătând până și cât costă mergerea la Sinaia (din diferite puncte ale Țării), în *prefață* consacră șire calde Suvranilor României, în «Istoric» arată păreri diferite ale scriitorilor și istoricilor privitoare la Sinaia și împrejurimi, rolul ce l-a jucat acest loc și în urmă mănăstire și reședință regală, felul cum și azi mănăstirea își serbează hramul (15 August, Adormirea Maicei Domnului), consacră pagini scrise cu duioșie Spătarului Mihai Cantacuzino (1650 până la 1716), dând și o fotografie a statuei (din București) acestuia.

Arată ce e de văzut pe linia Ploiești-Sinaia, face istoricul, mai pe larg, al acestui oraș, dând diferite ilustrațiuni în informațiuni, descrie pe larg castelul Peleş, reproduce scrise din ale reginei care atât de poetic a cântat Peleşul, Vârful cu dor, Peatră-arsă și celelalte frumuseți d'acolo.

Nu mai puțin inteligent este scrisă partea a doua a cărții, unde ne arată excursiunile, ce se pot face, distanțele etc., dând și hărți foarte bine lucrate, așa că în mână cu ele ori și cine se poate orienta.

Pentru cine se duce la Sinaia, călăuză asta este neapărat trebuincioasă (*se poate afla la Sfânta Mănăstire și la chioșcurile de pe Bulevard și din parc, costă 2 lei*). Îndeosebi ne poate folosi mult nouă Românilor de aici, care ne ducem pe puține zile în România și în aceste zile am dori să vedem multe.

Altminteri și ca lectură, cartea e, nu se poate mai interesantă, așa că merită să și-o procure și cei cari nu au fericirea și puțința să meargă la Sinaia. Legendele Carmen Sylvei, ce conține precum și ilustrațiunile și hărțile din cartea aceasta sunt așa de bine potrivite, încât ne dau idei destul de lămurite despre Sinaia, această podoabă a României, unde regina Elisabeta a scris atâtea lucruri prețioase și unde marele rege Carol, obosit de munca grea și grijile guvernării se mai recrează, ca astfel și mai cu putere să îndrume mândrul regat spre mărire și fericire.

Leandru

HACKENDRE

architect cu dipolmă
și măestru zidar.

Cancelarie specială: Arad, strada Kápolna nr. 4

bine veniți. După aceste cuvinte colonelul strânge mâna și sărută pe drul Braniște, profesor și ziarist din Banat.

Doctorul Dobrin în calitate de organizator al excuzioniștilor, mulțumește călduros craiovenilor, rugând pe Dumnezeu ca să ne fie sub a sa pază ca să putem sărbători și alte iubileuri.

Artistul A. Nanu a declamat o poezie naționalistă. Corurile societăților cântă din nou imnul unirii de Vidu; muzica intonă »Deșteaptă-te Române»; miile de pepturi scot puternice urale la care răspund cu voioșie, oaspeții cari înțeleg vagoanele. În fine toată lumea e cuprinsă de un delirant entuziasm.

Cum au fost primite corurile la T.-Severin.

Un comitet de privire a lansat următorul apel: »Cetățeni,

Peste o mie de cântăreți și fruntașii lor: preoți, învățători și advocați din Banat, sosesc în gara orașului nostru, mâne Vineri 25 August curent la orele 4 p. m., ca de aci, să pornească în București spre a lua parte la marele festival coral organizat în arenele Romane de comitetul Expoziției.

Dragostea de patrie-mumă, ce acești frați poartă în sufletele lor, jertfele și suferințele de tot felul la cari sunt supuși, sunt titluri, cari merită, și admirația și recunoștința noastră.

Să-i primim mic și mare, tânăr și bătrân cu aceeași dragoste frățiască cu care ei aleargă din cele mai depărtate colțuri spre a depune primos de muncă, de dragoste și de chezașie pe marele altar al muncii înălțat pe câmpul Filaretului, în al patruzecilea an de înțeleaptă și fericită domnie a regelui M. S. R. Carol.

Cu cât vom fi mai numeroși întru întâmpinarea lor, cu atât sufletele lor se vor umple de bucurie și de speranță, cu atât mai mult vom dovedi că le suntem frați sinceri gata pentru tot și pentru toate.

In Capitală. Pe străzi aceeași febrilitate și agitație ca și eri.

La gară, mulțumirea și veselia se citeau pe fețele tuturor. Mii de persoane, bărbați, femei și copii, așteaptă încă de pela oarele 9 a. m., sosirea oaspeților ardeleni.

Pentru a se înlătura o aglomerație prea mare, trenurile au sosit la deosebite intervale.

Discursurile. Cel dintâi a vorbit dl *Alex. Ciurcu*, locuitor de primar.

Iată ce a spus d-sa:

Cu inima înduioșată vă zic: Bine ați venit, fraților, în cetatea românismului, în capitala Regatului român!

Bine ați venit, frați ardeleni, bine ați venit frați bănățeni, pe pământul sfânt al României.

Să vă spun că vă primim cu căldura iubirei frățești, e de prisos. O știți voi prea bine.

Țara întregă se veselește de venirea voastră, țara întregă vă sărbătorește și inimile Românilor din toate unghiurile bat azi în unison.

De azi dimineață soarele pare mai radios, iar codrii Carpaților mai mândri și mai veseli.

Despărțiți de voi prin hotare politice dar uniți în gânduri, uniți în simțiri prin legături neperitoare de sânge, de amintiri ale trecutului, de datini, de limbă și de aspirațiuni, ne dăm azi mâna pe pământul bine cuvântat al Patriei Mume.

E aceasta o zi măreață, o zi de mare sărbătoare.

Ne veți cânta doinele voastre dulci și fermecătoare. Să cântați fraților! Cântecelul voastre vor legăna visurile noastre, vor răcori sufletele noastre!

Ași vrea acum să vă strâng pe toți în brațele mele, dar fiindcă sunteți așa mulți, să vină cel mai apropiat în brațele mele, ca să-l îmbrățișez pentru voi toți.

Trăiască Ardealul!

Trăiască Banatul!

Spunând aceste cuvinte dl *Al. Ciurcu* cuprinse în brațe pe dl *Dobrin*, președintele reuniunii de cântări di *Lugoș*, și-l sărută cu căldură.

Apoi a vorbit dl *Leon Ghica*, inimosul președinte al societății »Carmen» și care prin neosebita sa propagandă a ajuns la acest frumos rezultat: unitatea Românilor, din toate părțile prin cântec.

Dl *Alexandru Eremia*, vorbește din partea studenților.

Răspunsurile oaspeților. Din partea celor veniți de peste munți, au vorbit: Dl *Dobrin*, președintele reuniunii de cântări din *Lugoș*.

Dl *Dr. N. Comșa Seliște*, a vorbit în numele Ardealului.

Vă aducem acea iubire în inimă — a zis d-sa — pe care nimic în lume nu o poate șterge. Cu acest prilej prăznuim și progresul vostru în arte știință, comerț și industrie, căci ce vă folosește voaună, ne folosește nouă: Eu și-s frate, tu mi-ești frate. În amândoi un sânge bate!

În urmă corul din *Lugoș* a naintat, în mod foarte mișcător și cu un rit special, »Deșteaptă-te române».

Formarea cortegiului. Acum se formă un impunător cortegiu, care întrece în grandoare, tot ce a văzut până acum Capitala.

Pe străzi au defilat, alături de oaspeți, mii de cetățeni ai Capitalei. Peste tot erau poate vre-o treizeci de mii de oameni, sau și mai mulți.

Când capul cortegiului a ajuns în calea Victoriei, coada nici nu părea încă gara. La cortegiu s'au mai adăugat în urmă cei trei sute de juni din *Brașov*, în costume naționale *ad-hoc* și cari au venit cu un tren următor.

Pe calea *Griviței*, calea *Victoriei*, etc. cortegiul a fost aclamat în mod frenetic de miile de cetățeni ce erau pe trotuare la ferestre și balcoane. Nici la o serbare națională nu s'a văzut vre-o dată mai mare frenezie.

Cele trei muzici militare erau așezate din distanță, întretinând cortegiul monstru. În dreptul *Ligei culturale* s'a cântat »Deșteaptă-te române». În dreptul palatului, toată lumea descoperindu-se, muzicile au cântat »Traiască regele».

Monumentul era unul dintre cele mai înălțătoare pentru conștiința neamului românesc și toate inimile se simțiră adânc mișcate de această grandioasă manifestație.

După terminarea imnului regal, și în momentul când junii curcani din *Brașov* cu căciulile lor falnice și pene mândre trecură prin dreptul palatului regal, ei descărcară o răsunăroare salvă de focuri de pistoale.

Din calea *Victoriei* cortegiul apucă pe bulevardul *Academiei*, și apoi trecând pe lângă statuia lui *Mihai-Viteazul* o luă prin strada *Smârdan* spre »*Domnița Balașa*».

Când cortegiul trecu pe lângă statuia aceluia viteaz domn care realizase odată aproape idealul »*Daciei*», toată lumea se descoperi, plină de pietate.

Fanfara militară. Fanfara militară era alcătuită din trei muzici militare: reg. 12 *Cantemir*, reg. 3 *roșiori*, și reg. 21 *Ilfov*, puse sub conducerea dlui *Buiu*, șeful muzicii reg. 21 Nr. 4 *Ilfov*.

În tot timpul celor aproape trei ore, cât a așteptat lumea pe peron muzicile au cântat alternativ, înveselind lumea și îndemnând chiar unele perechi să danseze prin saloanele de așteptare.

Monumentul intrării trenului în gară a fost unul din cele mai solemne, mai impunătoare și mai mișcătoare în același timp. Pentru prima dată se întruneau sub același acoperiș, pe pământul patriei libere, reprezentanții Românilor din Banat, *Crișana*, *Țișana*, *Maramurăș*, *Macedonia*, *Muntenia*, *Moldova*, *Oltenia*, *Dobrogea*.

Dintre Români locuind între *Nistru* și *Tisa*, nu lipseau decât cei de peste *Prut*...

Te Deumul. Cortegiul s'a îndreptat apoi spre biserica *Domnița Balașa*, unde s'a oficiat un *Te Deum* de către vicarul *Mitropoliei*, *Nifon Ploșteanu*.

In Capitală. *Apel către cetățenii Capitalei.* »Un număr de 1700 cântăreți români din *Ardeal*, *Banat*, *Bucovina* și din cuprinsul țării noastre, sosit în Capitală Sâmbătă în 26 August 1906

la orele 9 și jumătate dimineața, prin gara de Nord.

Ei vin ca frați la frați, ca să salute și să cunoască mai de aproape România în anul căne s'a împlinit 40 ani de domnie rodnică a *M. Sale Regelui Carol I.*

Cinci zile încheiate (26, 27, 28, 29 și 30 Aug.) vor stă la noi mândrii cântăreți ai neamului românesc și vom avea prilejul să-i ascultăm în *Arenele Romane* dela expoziția generală.

Tuturor acestor scumpi frați, cari în coruri preamăresc neamul cu graiul, poezia, cântecelul lui și frumusețea firei, și tot în cântec de o neșpusă mândrețe cresc eroi și martiri pentru libertate, cinste mare se cuvine să le dăm și primire aleasă să le facem, ca plecând din mijlocul nostru să ducă cu ei cea mai vie amintire.

Să mergem cu toții întru întâmpinare la gara de Nord și, întovărășindu-i în vremea șederii lor la noi, să le dovedim dragostea noastră frățească așa ca inimile lor mult încercate să simtă cât mai aproape pe ale noastre. — *Soc. corală română »Carmen».*

Din România.

Expoziția Națională a dat până acum un venit statului de 1,300.000 lei.

Marea nenorocire de pe marea Neagra. *Constanța*, 6 Sept. Aseară 11 soldați cari trebuiau să facă manevre pe marea Neagră, s'au pus într-o barcă, rechiziționată dela pescari (și nu din cele speciale), pe care au legat-o de un remorcher. Frânghia fiind prea scurtă, barca a fost apucată de niște valuri năprasnice și răsturnată. Toți cei 11 soldați împreună cu ofițerul *Broșteanu* s'au înecat.

Din cei 11 soldați înecați 9 erau din vânători și 2 marinari.

Emoția e foarte mare în oraș.

Din stăinătate.

Situație gravă în Basarabia.

Galaț, 6 Sept. Persoane sosite din Basarabia spun, că în multe sate românești au izbucnit răscoale. Astfel în jud. Cahul, comuna *Tomai* din plasa *Cotul Morei*, și comuna *Filipeni* plasa *Tigheci* țăranii au opus rezistență portăreilor veniți spre a executa deciziuni judecătorești.

Ei au sechestrat pe portărei, cerând suspendarea executării până la toamnă.

Aducându-se numeroase sotnii de cazaci, sătenii au eșit în corpore spre întâmpinarea lor. Din cauza atitudinii sătenilor armata a fost rechemată.

Aceeași agitație domnește în multe sate românești.

— La *Bolgrad* fusese arestat fostul deputat al *Dumei Iacob Diminetz* precum și popularul orator *Ivan Gălățeanu*, dar din cauza agitației moldovenilor au fost puși în libertate.

Banditisme grecești.

Din *Bitolia* se telegrafiază, că Sâmbăta trecută o bandă grecească de 35 oameni, a atacat între *Sellila* și *Gramaticova*, pe 8 Români din acest din urmă oraș.

Românii erau însoțiți de o escortă de 10 soldați turci. Cu toate că s'au schimbat numeroase focuri de pușcă, nici unul dintre Români n'a fost atins.

Trei bandiți au fost omorâți și un praznic grec, asociat al bandiților, a fost rănit.

Pe de altă parte se comunică din *Ianina*, că în urma ordinelor primite, trupele turcești au început să urmărească cu strășnicie, bandele grecești.

De curând trupele au ucis pe unul din cei mai primejdioși șefi de bandă, al cărui cadavru a fost transportat în *Ianina*.

Se mai vestește, că niște răsvrățiți greci făcuți prizonieri, au declarat că au primit ordin de a se înapoia în *Grecia*, sau a se risipi.

Din vârful condeiului.

I.

Mare-i supărarea în țara lui Arpád: — Foc și pară este presa maghiară. Zbiară ca fiara flămândă cerând rug tuturor Românilor! De ce? Pentru că Grădișteanu și-a apărât limba națională față de un conzul maghiar îngâmfat și trufaș.

Nu poate însă iertă pășirea nesocotită a dlui patriot Kucsera conzul austro-ungar, care amestecându-se în o treabă pur personală, și inscenând scandal — astfel voind să dea caracter serios și diplomatic unui incident neînsemnat și foarte nevinovat.

Că Grădișteanu își iubește limba și că și-o apără împotriva dușmanilor — aci e *dolus*-ul.

Presei maghiare i-ar plăcea să auză din gura președintelui Ligei imne către fiii lui Arpád ori Moise (tot una în țara asta unde chiar și numele strămoșesc să vinde cu 5 pițule) — asta li-ar trebui!

Un conzul și-a băgat nasul, unde nu-i ferbe oala — și a rămas cu nasul fript și cu cizme roșii. — Pinteni să-și mai pună pe cizmele făurite și se va face și el un »hazafi« — un cavalier de tulipan...

II.

DI Vasile Moldovan, un tinăr foarte inimos și care a suferit Calvaria pentru neamul său, a scris câțiva articoli în »*Libertatea*« despre o așa numită »alegere de deputat« și a descris terorismul vandalic al așa numiților funcționari administrativi... Articoli dlui au fost duioși, plini de-o sugestivă putere de dovedire, de aspră și energică logică judiciară. — Și *echoul* adevăraților articoli politici ai lui Moldovan, a sosit deja... *Echoul* mult cunoscut! *Echoul* care place urechilor noastre... Domnul procuror își îndeplinește datoria. A împrorocuat articoli dlui Moldovan și punând sub acuză pe autor, cere »dreptate«. — Și dreptatea va sosi. — Noul proces, un ochiu în lanțul nesfârșit al osândelor lui Moldovan va fi pertractat la

15 Sept. în Cluj. Și nu ne îndoiim că răsplata muncii dlui Moldovan va fi o nouă Calvarie. Va fi judecat la închisoare, ori la pușcărie — și pușcăriașul va putea să odihnească în pace în temniță. Recunoștința neamului vine foarte târziu. Atunci, când din trupul martirului înfloresc flori roșii pe mormânt. Florile sângelui nobil latin!

III.

S'a întâmplat în Berlin. O fată avea un frate bolnav și schilav. Ea și el trăiau singuri — părăsiți. Mama le-a murit, tata era închis... Tragedia mult cunoscută...

Schilavul era neputincios. Nu-și putea câștiga pâinea de toate zilele. Fata tinără și frumusețea extraordinară. Banalul sfârșit. Fata este dusă de vârtoare.

Frântă sufletește și trupește, moartă de jumătate, ajunge în spital și moare...

Și schilavul se răzună. Răzună moartea surorii. — Se târește ca vai de el, la poarta unui palat, în care locuiește »*ademenitorul*« Mephisto-Conte, și-l ucide... Va să zică »răsplata divină« este în vigoare. Chiar și legile dramaturgei pretind, ca păcătosul să ia răsplata.

Ademenitorul, contele trufaș și puternic a fost ucis de un pitic-mojic neputincios căruia îi tremură mâinile... Aci este adevărata tragedie. Omul care n'are activitate, pasivul — cu restrângerea ultimelor forțe părăsește pe-o clipă tânguitoarea pasivitate. Și pasivitatea asta activă produce un act tot atât de măreț cât și de grozav. Un chilav răzună victima moartă, dar în viață puternică și sănătoasă...

IV.

Jidovii vor să aranjeze la anul viitor o mare expoziție în Haga, în care să arăte lumii »genialitatea *poporului* evreu« (Cuvintele lui Alex. Nordau).

Să zimbești și să taci. Auzi acolo Jidovii popor. Ei cari în Ungaria sunt Unguri fanatici, în Franca—Franceji. Ubi bene ibi patria... Și ei Ahasverii istorici, considerați totdeauna ca o confesiune în un stat — ei

să declar popor, care are produse, deci este un *factor* în viața popoarelor.

Nu cunoaștem produse jidovești. Adică cunoaștem mahinații, dar aceste sunt în dauna noastră. Nu știm ce va fi din expoziția planată. Va avea succes ori nu, nu știm și nici nu suntem curioși, să știm.

Dar înțelegând că apelul comitetului administrativ al expoziției — au trimis și jidovimei din țara noastră — ne rugăm umilit de preacinstitul domn Andrassy, ministru de interne, să binevoiască a trage în lanțuri pe toți aceia care propagă ideea asta, căci aceștia sunt agitatori, care periclitează ideea de stat maghiară, care susține nația lui Attila. Dar' jidovii socotiți ca buni patrioți maghiari de confesiune jidovi — încearcă vezi, vezi și ei să se manifesteze. Promit participarea la expoziția *poporului* evreu — ori chiar poate că visează cântecul vechi: O, Jehova, Jehova aproapei Sionul tău!

Emil Isac.

Incidentul din Constanța și »Die Zeit«.

Presa din Austria se ocupă pe larg de incidentul din Constanța.

Ziarul vienez »*Die Zeit*« relevând și comentând incidentul, spune că, examinându-se de mai aproape faptul, trebuie să se conchidă, că el e de natură *cu totul particulară* și deci e rău că unii voiesc să facă din el o afcercere de Stat.

Apoi ziarul vienez face următoarele aprecieri: »Conzulul ar fi făcut mult mai bine să nu se amestece în chestiuni naționale și să nu se arate așa de cald apărător al limbei ungurești, de oarece el, în calitate de consul austro-ungar, reprezintă nu numai pe Austriaci și pe Unguri, ci și pe celelalte naționalități ale monarhiei, prin urmare și pe Românii din Ungaria.

»Trebuie cu atât mai puțin să se poarte astfel, cu cât se știe că politica ce se face acum în Ungaria, nu pare de loc potrivită să inspire simpatii în România.

Ziarul încheie desaprobând cu energie sgomotul ce face presa oficioasă austro-ungară în privința acestui incident de natură privată, care nu trebuia cătuși de puțin să fie amestecat cu politica.

Escursiunea

Reuniunii învățătorilor bănățeni.

De Iuliu Vuia.

(Urmare.)

Manifestul de frățească dragoste întru împlinirea misiunii noastre culturale ne-au încântat încă dela hotarele țării. Iar culmea acestei manifestări de frățească dragoste am avut-o de constatat aici în capitală.

În schimbul caldelor noastre urări de binevire vă rog să primiți asigurarea că în țaria sentimentelor de cultură nu ne lăsăm și rivalizăm chiar cu frățiile Voastre.

Mulțumesc în special reprezentantului dlui ministru de instrucție și al primăriei capitalei, precum și tuturor reprezentanților corporațiilor ce ne-au întimpinat cu cuvinte de dragoste și-i încredințăm că aceste clipe de serbare vor rămâne neșterse în memoria noastră.

Bine v'am găsit!

Manifestația pe stradă. Cu muzica în frunte, escursionistii încunjuși de mare mulțime a publicului, au pornit spre mitropolie.

Cortegiul a parcurs străzile: Calea Griviței, Calea Victoriei, Bulevardul Elisabeta, Strada Smârdan, Calea Rahovei și Cheiul Dâmboviței și aici spre mitropolie.

Tot parcursul străzilor era pavoazat, iar pe trotoare o mulțime imenză.

De pe balconul dela sediul »Asociației studenților s'a aruncat o mare de flori.

În dreptul palatului regal muzica a cântat imnul regal, care a fost ascultat de mulțime cu capetele descoperite.

În dreptul Ligei culturale mulțimea a aclamat cu capetele descoperite.

Te-Deumul la mitropolie. La ora 10 și jum. arhiereul Calist Botoșeanul, încunjurat de clerul mitropolitan, a oficiat Te-Deumul.

După Te-Deum părintele C. Dumitrescu, vicepreședintele institutorilor din București, a ținut o cuvântare bineventând pe bănățeni și cerând binecuvântarea cerului asupra lor.

Asemenea a cuvântat și arhiereul Calist Botoșeanul, cărora le-a răspuns președintele dr. Putici, aducând laudă lui Dumnezeu și rugându-l pentru întărirea Sionului ortodoxiei.

La seminarul central. Dela mitropolie ne-am dus la seminarul central, sub conducerea dlui Dumitrescu, care a fost ajutat de d-nii C. Athanasie și E. Nicolae, funcționari din ministerul cultelor.

În sufrageria seminarului de sub direcția simpaticului director Popescu Mușoaia, am luat masă; la care n'au lipsit nici vorbiri.

Părintele președinte dr. Putici mulțumește pentru frățeasca primire ce ni-s'a făcut, în special dlui Nae Dimitrescu și închină în sănătatea ministrului Mihai Vlădescu, cărui i-se adresează la Herculesbad următoarea telegramă:

»Reuniunea învățătorilor bănățeni sub impresia celor mai plăcute sentimente pentru primirea de azi, recunoscând înlezniurile ce le-ați făcut, vă exprimă profunda recunoștință«.

Dr. Putici, președinte.

Răspunzând dl Dumitrescu, declară, că dl ministru sufletește este în mijlocul oaspeților iubiți. Bea în sănătatea președintelui dr. Putici.

Părintele director Popescu Mușoaia salută cu dragoste pe oaspeții sei iubiți, prezentând totodată expoziția ca un ideal național.

DI Izidor Ieșan din Saraievo, vorbește cu entuziasm despre Românii de pretutindeni.

Au mai vorbit cu însuflețire dl Pinciu, Martinovici, Secoșan, Baran și Urzica.

La expoziție. La ora 3 am intrat în expoziție.

Îndată ce întri pe monumentală poartă, o privești încântătoare se desfășură ochiului.

În mijloc o alee splendidă, cu fântâni săritoare și plantată cu arbori și flori de toată frumusețea.

De amândouă părțile aleii se întind o mulțime de paviloane construite după diferite stiluri, în total 150.

Între cele mai remarcabile e de notat în dreapta pavilionul regiei monopolului statului, în stânga al primăriei, apoi al industriei, pavilionul regal, la construirea cărui arhitectii s'au întrecut pe sine înșiși, așa că este adevărat capd'operă de arhitectură.

În dreapta este mărețul *palat al agriculturii*, care este ceva neîntrecut în aranjament și eleganță.

La intrarea principală este o cupolă, cu statua ce reprezintă agricultura.

Sus se află un măreț tablou ce reprezintă agricultura în 1866 și cea din 1906.

În dreapta se întinde pavilionul agriculturii agrare, iar în stânga a școalelor agronomice.

La intrare se află în dreapta serviciul Zootehnic, iar în stânga al Sepiculturii.

Impotriva Dietei civile.

Va să zică tot «civili» dela Dobrițin remân cei mai strașnici! Dupăce bătură mai astă iarnă până la sânge pe fișpanul Kovács numit de M. Sa în contra voinții lor, iată acum demonstrând împotriva M. Sale.

Dr. Lengyel Imre, jude de Tablă și jude cercual la Hajdu Szoboszlo, a înaintat congregației comitatului Hajdu o propunere în sens ca reprezentanța comitatului să ceară Dietei a reduce lista civilă cu 5 milioane.

Intre altele, el zice:

«Pe acea vreme, propunerile de felul acesta ale opoziției erau respinse de guvernamentali, oricât opoziția se sforța. Acum însă 256 deputați independenți spriginesc guvernul, va să zică e neîndoios că puterea e în mâna acestei majorități covârșitoare și nici nu este de presupus, că în situația precară d'acum a țării numai din cavalerism maghiar kossuthiștii să-și abandoneze punctul lor de vedere dela 1905. Ba merg mai departe și amintesc majorității, că până acum a accentuat într'una că dacă nu este curte maghiară, nu se poate vota nici cheltuieli pe seama ei. E dator deci partidul 48-ist ca neîntârziat să creeze curtea maghiară»...

Cetând propunerea aceasta, Kossuth va fi exclamat: Păzește-mă, Doamne, de asemeni aderenți!

NOUȚĂȚI.

ARAD, 10 Septembrie 1906.

— **Din cauza sfetei sărbători, Tăierea capului sftului Ioan, ziarul nostru va apărea numai Mercuri.**

— **Anul școlar la institutul teologic-pedagogic din Arad precum și la școala civilă de fete s'a început azi (Luni).** Duminică s'a ținut în capela seminariale sta liturgie împreună cu invocarea duhului sfânt. De față a fost întreg corpul profesoral, elevii și elevele precum și alt public.

— **Nouii profesori.** La institutul teologic pedagogic din Arad a fost numit profesor de matematică și fizică dl Aurel Bratu, fost

profesor la Sibiu, iar profesor de tipic, spiritual și seminariale, dl Alexandru Vesalon.

Rezultatele maghiarizării. De Redactor! În zilele trecute, știți bine, am plecat acasă la mine, unde m'am fost de multă vreme. Imi era foarte dor să văd locurile, unde am copilărit, unde am homărit ziua întreagă, ca un băiat bun numai de strengării. Și s'a făcut multă schimbare în satul nostru. Învățătorul, care mi-a deschis calea spre lumină, e bătrân și se plânge amar, de timpurile grele ce le trăiește. În sat la noi s'a înființat la stăruința unor nevoiași, o școală de stat, chiar la noi, unde nu găsești nici un suflet străin, decât numai tot Români. Și se plângea, că copiii știu mai puțin decât ceice umbra la el, căci sârmanii nu înțeleg, ce se propune. Se trudec sârmanii să știe pe de rost tot, ce aud dela învățător, dar ce folos, căci cu acest-a nu i-se luminează mintea. Că învățătorul dela școala confesională spune adevărul, m'am convins și eu. Am mai mulți nepoți, dintre cari unul a umbra în anul trecut la școala cea «ungurească». Prima vorbă cu ce l-am întimpinat a fost, să-l întreb, ce-a învățat. El, ca să-mi facă bucurie, recitează dintr'o suflare următoarele: «A hat fő igazsága, Ne modjál hasusága. Megráskálaváló a bün gyapagauá. (A hat fő igazság az: Ne modjál hazugságot. Meglásd kárra való: A bün gyarapodik). Am stat înmămurit și mi-se stăgia sufletul de durere, văzând din nepotul meu un papagal inconstient

și inspectorul regesc l-a și premiat pentru marile progrese facute. Să ne închipuim, ce întunecime în loc de lumină se va produce în capul micilor noastre vârstare atunci, când s'ar duce la îndeplinire un proiect de a lui Berzeviczy-Lukács! N'ar scădea numărul analfabeților.

— **Greva publiciștilor din Belgrad.** Din Belgrad se vestește, că publiciștii sunt pe cale de a face grevă, deoarece ministrul de interne voiește să introducă astfel de lege, ce nimicește cu desăvârșire libertatea presei. Ziarele din Belgrad se declară cu înverșunare contra acestui proiect de lege. Redactorul Iacșici dela ziarul «Stampa» a făcut apel cătră toți ziaristii, rugându-i ca în momentul, când scupcina ar primi acest proiect de lege, să înceteze cu apariția ziarelor.

— **Un preot român în America.** Părintele I. Pantoș, din Diosig pleacă în curând la America, unde va fi păstor sufletesc ortodocșilor creștini.

— **Lucruri grozave.** Socialiștii din Arad dau în foaie volantă amănunte despre groaznica nenorocire petrecută Sâmbătă la fabrica de hârtie din Arad. Amănunțele sunt înfio-

rătoare, căci nu e vorba numai de nenorocirea cărei a căzut victimă muncitorul Anton Crăciun, ci peste tot: se aduc grave acuzațiuni întregii administrațiuni a acestei fabrici care strică aerul orașului.

În ultimul moment aflăm că lucrătorii dela numita fabrică s'au pus în grevă.

Clujul în Africa. Sub acest titlu ziarul «Előre» din Cluj scrie un articol interesant.

Descrie în mod foarte viu cum au fost primii la gară oaspeții sosiți la serbările inaugurării noului teatru din Cluj. La gară s'au fost întâmpinați numai de protonotarul Eszterházy. Nu numai atât. Lămpile de pe calea Francisc Iosif au fost toate stânse. Birjarii nu aflau hotelul, unde să-i ducă, căci în tot locul li-se spunea, că sunt ocupate. Și dacă totuși au avut norocul să fie oaspeții așezați, au trebuit să plătească pentru fiecare chaise câte treizeci-patruzeci de floreni.

Patiotic! Doar numai odată a fost inaugurare de teatru în Cluj!

— **Părinte Emilian Micu,** cunoscutul vânzător și cumpărător de cărți vechi, cel ce a vândut multe cărți și «Academiei Române» publică la «loc deschis» (pentru care se plătește) câteva șire în «Temesvári Hirlap», pe cari le recomandă atențiunii ministrului Apponyi, interesul unui învățător Daul Janos — cum îi numește Sfinția Sa unguressă.

Consistorul și comuna Chicia-română i-ar fi făcut neureptate acestui învățător — drept'aceea părinte Emilian Micu s'adresează către Apponyi, pe care se vede că părintele Micu îl consideră de un for al său și al școlii române.

Ar merita pentru această lecție cea mai aspră din partea Consistorului.

— **Împăratul Chinei.** Însoțit de o escortă de 20 mii de persoane, împăratul Chinei a vizitat mormintele familiei din Casa Domnitoare. «Fiul ceriului» (așa să numește împăratul chinez), a călătorit într'un palanchin (pat dus pe sus) pe care-l purtau 16 oameni. Păreții palanchinului erau cu giamuri de sticlă, așa că împăratul putea în bine văzut de toți. Oamenii, cari duceau palanchinul erau toți de aceeași vârstă și de aceeași nălțime. Printre cei din jurul lui să aflau și cei 13 președinți ai diferitelor ministere, cari singuri aveau dreptul de a fi purtați în scaunele lor proprii. Însoțirea oficioasă a împăratului se compunea din 50 cavaleri înarmați, cari mergeau îndărătul palanchinului. Drumul era netezit anume pentru această călătorie. După ceremonia obicinuită în China, poporațiunea era oprită a sta în stradă în clipa când avea împăratul de a trece pe acolo;

După aceea urmează palatul industriei casnice, al Austro-Ungariei.

Acest pavilion se prezintă în mod demn.

Deasupra se află un tablou impunător, ce reprezintă simbolul industriei.

Partea mecanică a industriei este la înălțime.

Aici se află în partea aranjamentului odăilor, mobilierul din locuința primarului Vienei.

Pavilionul ungar, încă este bine aranjat, special în ce privește construirea mașinilor, agricultura ș. c.

Pavilionul Regal. În mijlocul pavilionului se află pe un ștafagiu într'un dulap de sticlă coroanele — una de oțel și alta de aur, — iar jur împrejur drapelul din războiul ce a câștigat independența României.

Împrejur se află o mulțime de obiecte de artă din palatul regal, ca: săbii de onoare ale M. Sale Regelui, număroase cadouri primite la diferite ocazii din partea suveranilor străini; ordinele naționale, desemnuri și mobile sculptate de M. Sa Regina și de A. S. R. Principesa Maria.

Pavilionul ministrului de război. Aici sunt arătate toate progresele realizate de oștirea română de 40 de ani. Se află arme din toate timpurile, uniforme, lucrări grafice și topografice în miniatură. În mijlocul salei se înalță statua Dobroanțului.

Eșind din pavilionul ministrului de război, aflăm:

Căsuța dela Poradim, în care a locuit M. Sa regele în timpul războiului dela Plevna, apoi

planul de teren al Plevnei cu fortificările și toate comunele din jur.

Dela Pavilionul Austriac, care cuprinde totul ce industrie de peste Leitha a putut produce mai ales și uimitor, trecând pe sub

Podul Watterchut-ului, carea e cea mai plăcută distracție americană a publicului (căderea cu naia din o înălțime, pe suprafața unui lac), urcăm dealul și aflăm în partea stângă

Cula oltenească, în carea se află colecția celor mai prețioase odoare bisericesti.

Nu departe se află turnul lui Tepeș, de pe a cărui înălțime se ivește privitorului ca o admirabilă panoramă.

În fund se ridică splendidul

Palat al artelor, o clădire solidă monumentală, care sara este feeric iluminat.

Aici sunt espuse produsele artistului Teodor Aman profesor și întemeetorul școalei de bele-arte din București; care are cu preferință subiecte istorice. Apoi lucrările dlor Mirea, Obedeau, Costin Petrescu, Verona, Artachinò, Grigorescu ș. a.

După palatul artelor se află

Pavilionul etnografic de peste hotară. Aici sunt o mulțime de tablouri care reprezintă diferite vederi, tipuri istorice. Tablourile și hărțile grafice, care reprezintă centrele culturale și progresul comunelor românești, sunt de un interes deosebit.

Industria casnică este cu demnitate reprezentată prin frumoasele țesături, broderii.

În secția industriei casnice sunt de admirat miniaturile în lemn, admirabilele lucrări de cojocărie. În secția bisericilor e de deosebit interes vechile obiecte sacre, vederea catedralei din Sibiu, apoi operile autografe ale lui Klein, Petru Maior, apoi manuscrisul Croniceii lui Sincai.

În secția culturală, se află depus totul ceea ce cultura românească a realizat.

Progresul material este arătat ca printr'un barometru prin harta Bâncilor românești din Ungaria.

Secția Basarabiei carea cuprinde țesături, odoare, obiecte casnice, tipuri ș. a. Industria casnică și spețial covoarele sunt de o frumsețe extraordinară.

Dintre tablouri, de o frumseță deosebită, sunt tablourile, peisage ale pictorelui Berzescu.

Pavilionul Bucovinei, care e aproape câți-va pași de pavilionul Austriei și a construit în stilul unei mici biserici bucovinene.

În mijlocul pavilionului se află pe un stâlp inscripția lui Ștefan delaVama, care e un document istoric de mare importanță. În fundul pavilionului sunt vechi odoare bisericesti, între cari aerele dela Sucevița cu portretele lui Simeon și Eremia Movila, apoi evangelia lui Ștefan cel mare dela 1473 ș. a.

Este interesantă secția societății «Reuniunea damelor Române», atât de bogată în ornamente de industrie casnică. Colecția de monede vechi este una dintre cele mai bogate.

Urcând dealul spre dreapta, aflăm mărățele

Arene Romane. Este o clădire solidă în formă de amfiteatru. În mijloc este locul liber pentru reprezentațiuni.

(Va urma.)

dar' pentru de a-și face destulul dorului de a-vedea, locuitorii capitalei făcuseră găuri în zidurile caselor lor, numai ca să poată vedea pe »Fiul ceriurului« și pe împărăteasa domnitoare. Când a eșit mulțimea afară din oraș, s'au dat poruncă aspră, prin care ce-i drept să îngăduia poporului ca să fie de față la trecerea cortegiului împărătesc, — dar' încă de 20 pași de departe înaintea împăratului trebuiau să îngenuncheze cu toții.

— **Un schelet într'un copac.** O întâmplare extraordinară o povestesc foile, — de bună samă că s'a întâmplat în America!

Doi tăietori de lemne mergând într'o pădure să taie un copac, după multe și mari năcazuri au izbutit să-l doboară jos. Dar ce să vezi? Minune! Din scorbura arborului uriaș, a ieșit la iveală un trup de om. Inspăimântați de această ciudățenie, după ce s'au socotit mult, și-au lăsat inima în dinți și s'au apucat a pipăi trupul fără viață. Lângă el mai erau și o păreche de nădragi roșii și într'un buzunar al vestmântului acestuia au aflat niște hârtii și un creon. Din aceste hârtii au putut apoi descoperi ciudata taină. Nenorocitul, care acum numai era decât un schelet, fusese urmărit de niște Indieni. Ca să scape de ei, el a fugit în pădure. Ajuns în pădure s'a urcat în vârful copacului acestuia. Când a ajuns acolo a dat cu ochii de un șarpe mare uriaș, și blăstămat numit «boa constrictor». Atunci cuprins de o spaimă grozavă, leșinând s'a întins pe trunchiul arborelui și deodată a căzut într'o scorbură adâncă. Scăpase și de Indieni și de șerpe. Dar' ce folos? Acuma numai putea eși din scorbura aceea. O săptămână în întreagă a stat acolo, scriindu-și zi de zi patimile cari într'adevăr și numai cetite erau grozav de inspăimântătoare și înduioșetoare. Mai apoi l-a lovit foamea și setea, de cari a și murit.

— **2400 ani sub apă.** Cinci cufundatori s'au pogorit nu de mult în mare aproape de insula Greciei, Cerigo, unde au dat de o galeră romană scufundată aci cu 500 ani înainte de Christos. Au scos din ea 11 amfore de pământ în formă clasică de mare valoare arheologică și multe alte obiecte prețioase. Tot acolo au mai aflat 13 corăbii turco-egiptene înecate în războiul din 1827.

— **Aviz.** În tipografia diecezană din Batyányi-u. 2 sz. au apărut următoarele scrieri ale învățătorului Iuliu Vuia. Abecedar scris pe baza metodei sunetelor vii 40 fil.; Instrucția metodică 80 fil.; Carte de cetire pentru cl. a doua 36 fil.; Carte de cetire cl. 3 și 4 50 fil.; Carte de cetire cl. 5 și 6 60 fil.; Curs practic de limba maghiară, care pe lângă exercițiile de cetire, intuitive și gramatică cuprinde și elemente din Aritmetică, Geografie, Istorie și Constituție, à 60 fil.; Curs practic de Istoria Ungariei à 40 fil.; Curs practic de limba română (Etimologie Sintaxă, Silistică și Literatură), à 60 fil.; Curs practic de Economie à 56 fil.; Curs practic de Geografie și Constituție de I. Vuia. Tablele de cetire à 5 coroane plus 72 fil. porto. Se află numai la autor în Comloșul-mare Torontál.

— **Câne judecător.** O foaie din România povestește interesantul fapt, că procurorul județului Vaslui își duce la petreceri totdeauna și cânele, un câne frumos și mare, care ocupă loc la picioarele stăpânului său. Procurorul e convins că cânele e un perfect psiholog, deoarece cunoaște totdeauna pe cel vinovat. Atitudinea acestuia nu-i place, și atunci începe să mârșe, iar juzii sunt convinși, că respectivul e vinovat.

— **Atragem atențiunea on. cetitori asupra nuntului Linoleum (Blum).**

— **Wolf J.,** pantofar de ghete femeiești și bărbătești Arad, strada Weitzer (palatul minorilor).

Poșta Redacției.

M. M. în Győr. «Luceafărul» s'a mutat la Sibiu.

BIBLIOGRAFIE.

»Viața Literară« nr. 32 cu următorul sumar: Lipsa de orientare, Niculescu Bratzu. Menirea artei (poezie), de Cincinat Pavelescu. — Spovedania unui om putre, de Ion Minulescu. — Hora frunzelor (poezie) de M. Codreanu. — Dări de seamă de Ilarie Chendi. — Inserare (poezie) de Const. Mironescu. — Rândunica (schiță) de Maria Pamfil. — Fantazie (poezie) de Gabriel Raczyński. — Cronica literară de Cronicar. — Cronica artistică de A. N. B. — Intâia iubire (poezie) de B. Constantinescu. — Șampanie de Claritas. — Din popor: Povestea Roinei, de Elena Sevastos.

Informațiuni literare și artistice. — Bibliografie.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Cota oficială pe ziua de 9 Septembrie

INCHEEREA LA 12 ORE:

Grâu pe Oct. 1906 (100-clgr.)	7:— — 7:01
Secară pe Octomvrie	6:05 — 6:06
Orz pe Octomvrie	6:39 — 6:40
Cucuruz pe Iulie	6:63 — 6:64
Cucuruz pe 1907	5:05 — 5:06
Grâu pe Aprilie 1907	7:31 — 7:32

INCHEEREA LA 5 ORE:

Grâu pe Octomvrie 1906	6:98 — 7:—
Grâu pe Aprilie 1907	7:31 — 7:32
Secară pe Octomvrie	6:04 — 6:05
Ovăs pe Octomvrie	6:59 — 6:40
Cucuruz pe Iulie	6:64 — 6:65
Cucuruz pe 1907	5:04 — 5:05

Redactor responsabil: Sever Bocu.

Editor proprietar: George Nichin.

In exclusiva magazină a fabricii de pânuri au sosit noutățile de toamnă.

O întreagă uniformă de haine bărbătești 3 metri pânura de lână fl. 3.90—4.45—5.40—6.60—7.95.

În provincia trimitem mustre. Pentru un pardesiu ori palton 2.20 cmt. fl. 6.60—7.50.

Peptare după moda franceză în prețurile cele mai convenabile.

Pentru copii se capătă remășițe.

Cu stimă

Leichner és Fleischer

magazinul fabricii de pânuri în Arad, Sabadságtér 17.

Loc deschis.

Am onoare a aduce la cunoștința Prea Stimatilor mei cunoscuți, că am repășit din firma Deutsch Testvérek, după o activitate de 15 ani — și îmi continuu activitatea în firma fratelui meu Ernő, în calitate de șef de prăvălie.

Nădăduind că și în noul meu post mă veți onora cu încrederea Dvoastră, va asigur, că și pe mai departe precum până aci mă voi strădui din toate puterile să corăspund pe deplin satisfacerii Dvoastre

cu deosebită stimă,

Pick Adolf.

COMMIS.

harnic în branșa colonialelor află cu 1 Oct. a. c. ocupațiune la

«Severineana»,
soc. com. Caransebeș.

Cultivarea părului. Cea mai obvenindă cauză a căderii părului, după cum a dovedit-o cei mai renumiți medici, e însuși mătreața, cei ce sufer de acest morbo

în timpul cel mai scurt devin pleșuvi, deoarece-ce mătreața slăbește perii și uscă rădăcinile părului. Nenumărați medici experți din patrie și străinătate recomandă »spiritul de păr PETROLIN«, despre ce prin epistole de recunoștință se arată că după o folosire de câteva zile împiedecă căderea părului, și ori ce alt morbo de cap si în mod avanta-

gios ajută la creșterea de nou a părului. **La cumpărare să fiți cu băgare de samă la simbolul de mai sus.** Ori ce alt spirt adus în circulație e numai o imitare și falsifică care stricacioasă. Se capătă numai la pregătitorul: Drogeria și laboratorul de cosmetică **Koráni** și **Wachsmann, Szabadka.**

Magazin principal la farmacia Földes Kelemen. Se poate capătă și în prăvălia de toalete alui **Hegedüs Gyula.**

Numai până la 1 Octomvrie!

ARAD, piața Boczko

în o hală de proiecțiune, construită anume spre acest scop și provăzută cu cel mai mare confort posibil. — Cea mai însemnată întreprindere de acest gen, prin un locomobil-dinamo propriu cu vapor, iluminată electric grandios:

Electro-Bioscopul lui Lifka

(Cinematograf perfecționat)

T E A T R U

pentru fotografiile vii în cea mai mare perfecțiune. Distins cu »Premiul cel mare« la expoziția universală din Paris 1900 și Saint-Louis 1904. — Prezentat pretutindenea cu cel mai mare succes.

Tot a doua zi program de tot nou. Schimbări de program rezervate.

Reprezentanțiile zilnic la 7, 8 și 9 ore seara; în Dumineci și sărbători la 4, 5, 6, 7, 8, 9 și 10 ore seara.

PREȚUL LOCURILOR:

Locul I. 80 fil., locul II. 60 fil., locul III. 30 fil. Copiii sub 10 ani plătesc jumătate din preț. Copii și soldații dela sergent în jos la locul III. 20 fil.

Programe gratis.

Cu distinsă stimă

ERNESTINA LIFKA,

proprietară.

Glöckner József

Spălătorie chiemică și atelier de oo o o vâpsit de haine. o o oo Seghedin, strada Iskola n-rul 27. Timișoara-cetate. str. Hunyadi 6.

Curățește și vopsește tot felul de haine pentru femei, bărbați și copii, oo o o rolete și broderii. o o oo

Comande din provincie se efeptuesc punctual și prompt.

INSTRUMENTE NECESARE LA ORICE ECONOMIE.

o o o o „Ciururi-Kalmár“ adevărate și mașini pentru curățirea sămânțelor de trifoiu. o o o

Cele mai renumite în toată țara și cele mai ieftine și de construcția cea mai bună.

Fabricăm din materia de prima calitate din patrie în diferite mărimi, în diferite construcții, corăspunzătoare tuturor cerintelor economice, mașini pentru curățirea grânelor, ciururi de pleavă, mănate cu mâna ori cu motor. Rugăm să cereți catalog gratuit despre noutățile noastre de un an. La ori ce cerință răspundem prompt și fără nici o plată.

FABRICA DE MAȘINI DE GRÂNE alui KALMÁR ZS. ȘI SOTUL HÓDMEZŐ-VASARHELY.

Numărul Telefonului 69.

În Aiud premiat cu premiul mare de aur. Titlu în caz urgent: KALMAR-rostagyár.

Numărul Telefonului 69

Ifj. Kopeikó Károly

CASĂ DE MARIE
PENTRU MODA DE BĂRBAȚI ȘI FEMEI
== ARAD ==

Strada bisericii — palatul Minorităților.

Telefon local și pentru comitat nr. 477.

Isvorul cel mai ieftin de târguit.

Iși recomandă magazinul său bogat provăzut cu tot felul de

stofe țesute pentru costume de dame după moda cea mai nouă negre și în colori.

Daruri gata pentru mirese, pentru juni și fete.

Mare asortiment pentru reverenzi și faloane preoțești.

● Mustre în loc și provincă trimit gratis. ●

Plisse și gueltrare în toată lățimea.

Mare asortiment de pânuri pentru haine bărbătești.

Cel mai mare galonar de mobile și podoabe femeiești din țară.

Fabrică de fireturi de mobile, galoane, crepuri, crețuri, fireturi de perdele și draperii, ciucuri, tivituri de covoare, nasturi de plapomă, rose, rețele de pat, galoane și ciucuri pentru care funebre:

FRANKEL JAKAB
SZEGED

STABILIMENTUL DE INDUSTRIE: IPAR-UTCZA 1.

SERVICIU REPEDE, PROMT ȘI IEFTIN!

INDUSTRIA NAȚIONALĂ

Să sprijinim industria națională!

RESTAURANTUL LÁNG TESTVÉREK

Avem onoare a atrage atențiunea p. t. publicului asupra fostului restaurant

KASS

acum preluat de noi și remaniat după cele mai moderne cerințe.

Cele mai fine și mai bune băuturi, precum vinuri, licheruri, șampanii, se pot căpăta aici.

Mâncările restaurantului nostru sunt neîntrecute.

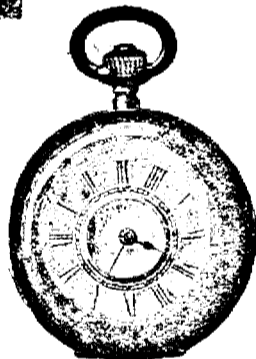
0 0 0 Seară de seară muzica cea mai bună dilectează pe oaspeții mei. 0 0 0

Serviciu prompt, curat și conștientos. 0 0 0 Abonamente se fac cu prețuri moderate.

Cu deosebită stimă

Láng Testvérek
restaurantieri.

CELE MAI BUNE OROLOAGE

cele mai solide și cele mai după modă **juva!ericale** atât pe bani gata cât și

== ÎN RATE ==

pe lângă cheazășie de 10 ani și prețuri ieftine, livrează cea mai bună prăvălie în această privință în întreaga Ungaria:

Brauswetter János
orologier — Szeged.

Se trimit CATALOGE cu 2000 chipuri în cinste și gratuit.

Correspondențele să se facă în cât se poate în limba maghiară, germană sau franceză.

Deschidere de prăvălie!

Mare deposit dela toate fabricele de specialitate.

Linoleum, pânzături cernite și articlii de cauciuc (gummi).

Arad, Andrassy-tér 22.

Recomandă adevăratul său Linoleum cu cele mai eține prețuri de fabrică, covoare mari de părete și de întins pe jos, de așternut în baie și la spălător, pentru îmbrăcarea odăilor; pânză cernită pentru așternut pe masă, pe pereți, pe tase, șurte pentru femei și copii; pânză de cauciuc pentru paturi, îmbrăcăminte, jucării, ghiozdane pentru târguiele și pentru copii școlari.

== Mantale de ploaună pentru bărbați și femei. ==

Andrassy-tér 22.

Andrassy-tér 22.

Andrassy-tér 22.

Andrassy-tér 22.

◆ Poftiți a fi cu atențiune la firmă. ◆

Telefon Nro. 429.

Telefon Nro. 429

Cel mai ieftin isvor de
târgueli

a lui
ERDŐS ÉS TÁRSÁ

magazin de ghete și pă-
lării pentru bărbați

ARAD, str. Atzél Péter 1.

o o o o

Iși recomândă marele asortiment

de pălării

pentru bărbați și copii

și ghete

pentru bărbați, femei, fete și copii.

Mare desfacere de cravate, cămăși pentru bărbați și femei, albe și colorate, mănuși, ploiere.

◆ Poftiți a fi cu atențiune la firmă. ◆

Poftiți a fi cu atențiune la firmă.

Poftiți a fi cu atențiune la firmă.